

Vseh svetih dan.

Spisal Ivo Trošt.

Lepo jesensko jutro je vabilo ljudi v mirno, še vedno živahno prirodo. Zvonovi so iz visoke line prijazno naznanjali veseli god Vseh svetnikov. Kako ubrano in milo pripovedujejo broneni jeziku, da je dobro onim, ki zaspe v Gospodu . . . Celo solnce, čigar svit često preprezajo jesenske megle, se danes presrčneje smeje pozdravljajočim ga georginam, martinovkam in z njimi okrašenim grobovom. Gora in hrib, dolina in breg, potok in reka čuti v praznični tihoti, da je danes Vseh svetih dan.

Kako ne bi tega vedela Maljevčeva Slavica?

Včeraj je bil post na čast Vsem svetnikom, in Maljevčeva mama je rekla hčerki, da se mora vsakdo postiti na čast Vsem svetnikom, sicer ga zadene kazen, da se mora postiti vsakemu posebej. Teh pa ni malo. No, Slavica se ne boji posta. Vselej, ko čuje to besedo, se spomni tistih postnih štrukljev s sladkimi rozinicami in ščegetajočim, prijetnim vonjem, ki neredko priromajo na mizo, kadar govore ljudje: post, post. Pred temi štruklji se le skrijte, vse prašičje krače! Danes zjutraj je pa Slavica poželjivo gledala skozi okno trope vaških otrok, podeče se od hiše do hiše ter s krikom in vikom pobirajoče za tepeznico novčice, sadje, kruh in slaščice. Prav rada bi se pomešala mednje, toda mama je rekla: ne, tebi — nam — se ne spodobi! Preko tega se pa ne more, kar prepove mama. V mestu ji je oni dan kupila v ta namen lepo zimsko pečico, prav tako kakor jo ima učiteljeva Idka, njena najboljša prijateljica. Tudi sta se z Idko že zmenili, da pojmeta danes skupno v cerkev — seveda obe v belih pečicah — dva obrazka kakor dva cukrčka. O, to bo veselje!

Veličastno so zapeli zvonovi. Truma za trumo ljudi se pomika v cerkev, samo resni obrazi, ki so na njih začrtali skrb, delo in beda nevesele povesti. A vse te črte je danes zakril kakor s tenčico nepojmljivi čar praznične misli in zavesti, dvigujoče duha visoko nad oblake k izvoljencem božjim.

Le pojte, le pojte, zvonovi! Odprite se, nebesa!

V dično opravljeni cerkvi je tudi vse spominjalo na novi dom v nebeški slavi, ki nima primere z zemeljsko ničnostjo. Mašnik, orgle in pevci so prosili današnje neštete godovnjake, naj posredujejo tam gori, da dospemo vsi k njim v rajsko veselje, — Na propovednico je pravkar stopil govornik in začel:

Bratje, čast nam pokažite,
ki ste jo dosegli tam,
slabim nam željé užgite . . .

In vsi, vsi se snidemo tam gori nad zvezdami: ubožci, siromaki, mladi, stari, bogati, imenitni, pozabljeni, izgubljeni, preganjani, trpeči, jokajoči

ljudje, da, tudi grešniki — samo — je zapretel duhovnik, s prstom kažoč v nebo — hoditi moramo po takšnih potih, kakor so hodili svetniki . . .

Slavica, ki je že od začetka sv. opravila klečala poleg Idke in se odurno obračala od nje v stran, stopi po teh besedah iz vrste nazaj in se dvigne ponosno na prste. Tudi nosek je dvignila nekoliko višje. Zato se je pa ogel pečice na hrbtu zvišal prav na konec debele kite, končujoče se v pentljo s pisanim trakom: prava bela georgina med raznobojnimi rutami v cerkvi. Slavica pa je ponavljala v srcu besede: Vsi, vsi se vidimo pri ljubem Bogu. Gori je moj bratec, ki so ga odnesli možje lani v črno zemljo; z njim se bom igrala. Pri ljubem Bogu je že tudi sosedova Manica, ki je znala tako lepo peti. To bo veselje, ko se združimo ter uberemo: „Tu sredi vijolic . . .“ V nebesih je tudi naš stric, ki nam je rad kupoval sladkih oreh, in teta, ki nam je pošiljala iz mesta tako lepih oblek . . . In Mati božja se izprehaja z nebeškim dekletom po zelenih livadah. O, lepo, lepo, kaj? — E, nič ni lepo, kjer ni mame in ata! Naš ata in mama bosta tudi z nami, kajpada! Nič več ne bosta jokala po mojem bratcu, sama jaz ga pojdem poklicat . . . Vsi, vsi se bomo veselili pri božji Materi, tudi vse deklice, ki so letos z menoj potresale cvetic med procesijo sv. R. Telesa, vse v belih oblačilih . . . O! — Tukaj je Slavico nekaj ustavilo v modrovanju. Pred njo klečeča Idka je zakašljala! Idka pa ni imela danes bele pečice: Idka se je zlagala, ko je obljubila, da jo pokrije, pa je ni. Ona laže; kdor laže, ne pride v nebesa! Kako je grda, ker se je zlagala, pa tudi za to, ker nima pečice. Seveda: taka-le ne sme, ne more v nebesa; mi pa vsi, prav vsi . . . Lepo, oh, lepo bo, samo da ne bo Idke, ki je grda in laže!

Z veseljem po ravnokar naslikanih nebesih v srcu in s trdnim sklepom, da se bo s tem maščevala Idki, ker ni pokrila pečice, hiti po maši Slavica naravnost pomov. Idke ni niti pogledala, dasi je vpila za njo, naj počaka, da ji nekaj pove. Doma je hitela naštevati:

„Mama, mama! Tudi ti pojdeš v nebesa in ata in stric in teta.“

„Seveda, seveda, otrok moj!“

Toda to še ni zadoščalo. Porazvrstila je še vse one, ki so se ji zdeli potrebni v nebesih za njeno veselje.

„Pa Idka?“ vpraša čudeča se mama.

„O, Idke ne bo; nje ne maramo.“

Domači v smeh, Slavica se pa jezi, da je ne umeje. „Ne sme, ker laže. Danes ni imela pečice, pa je rekla, da jo bo imela kakor jaz.“

„A, pečice ni imela! Da bi rekli ljudje: Idka je le lepa, a Slavica še lepša! Zaradi tega bi jo zapodila celo iz nebes, haha! Slavica, ne sodi, da ne boš sama sojena! S sovraštvom v srcu ne more nihče v nebesa. In tvoja naglica! Kako da nisi počakala Idke na poti iz cerkve? Povedala bi ti bila, da je ona posodila svojo pečico v sosednjo vas ubožni sorodnici, ki ji je oni dan zgorela praznja obleka, da ni mogla niti ob nedeljah v cerkev . . .“

Slavica je nekaj požirala kakor skrito sramoto, in solze so se ji zasvetile v očeh.